

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

20 ΜΑΙΟΥ 1769 — 11 ΙΟΥΝΙΟΥ 1835

ΕN μέσῳ τῶν ἀνευφημιῶν τοῦ πλή-
θους, ἐπὶ μιᾷ τῶν πλατειῶν τῆς
Ἐρμουπόλεως, ἀποκαλύπτεται σή-
μερον τὸ μαρμαρίνον ὁμοίωμα τοῦ ναυάρχου
Μιαούλη. Ὁ βασιλικὸς τῆς Ἑλλάδος οἶκος
περιστοιχίζει εὐλαβῶς τὸν ἀνδριάντα τοῦ
ἀρχιναυάρχου τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, τὰ χάλ-
κινα δὲ στόμια τῆς ἐν τῷ λιμένι πυκνῆς ναυ-
τικῆς παρατάξεως χαιρετίζουσι βροντωδῶς
τὴν εἰς τὸν ἥλιον ἐκλάμπουσαν ἠρωϊκὴν μορ-
φήν τοῦ θαλασσομάχου Ὑδραίου. Τὸν ἀνδρι-
άντα τοῦ ἀρχηγῆσαντος τοῦ ἑλληνικοῦ στό-
λου ἐν ἡμέραις καθ' ἃς οὗτος ἀδύνατος πρὸς
ἰσχυροὺς καὶ μικροὺς πρὸς μεγάλους ἀντιπα-
λαίων ἐπλήρου τὰς θαλάσσας τῆς φήμης του,
ἐφантаζόμεθα ὡς ἄριστα ἰδρυμένον ἐν τῷ
κέντρῳ τῆς ἀφνιάς καὶ προηγμένης νησιωτι-
κῆς πόλεως, ἣτις ἀποτελεῖ οἶονεὶ τὸν πρόσκο-
πον τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει καὶ
ἀπὸ τῆς ὁποίας τὸ βλέμμα διαβλέπει σκια-
γραφομένας, μακρὰν εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀρί-
ζοντος, σκιάς προσφιλεῖς. Ἡ κορυφή τοῦ ὑψη-
λοῦ φεσίου τοῦ ναυάρχου δὲν θὰ διακρίνεται
ὑπὸ τῶν μακρὰν πλεόντων, ὡς ἄλλοτε ἢ
αἰχμὴ τοῦ δόρατος καὶ ὁ λόφος τοῦ κράνους
τῆς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Παρθένου ὑπὸ τῶν
παραπλεόντων τῶν Σούνιον ναυτίλων. Ἀλλὰ
καὶ μακρόθεν θὰ δακτυλοδεικτῆται ἡ θέσις,
ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑψοῦται τὸ ἄγαλμα τοῦ κυ-
ματοχαροῦς καὶ καρτερικοῦ ναυβάτου, ἢ σκιά
δ' αὐτοῦ νοητῶς μεγαλυνομένη θὰ ἐκτείνεται
γύρω εἰς τὰς περιδρεχούσας τὰς νήσους τοῦ
Αἰγαίου καὶ τὴν μικρασιατικὴν παραλίαν θα-
λάσσης, ὡς ἡ προστασία καὶ ἡ σκέπη τῆς
Ἑλλάδος ἐπ' αὐτῶν. Δὲν ἠγέρθη εἰσέτι τὸ
μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον, ἐν ᾧ θὰ εὕρωσι θέσιν

οἱ ἀνδριάντες ὄλων τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς
Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ αἱ προτομαὶ
τῶν εἰς τὰς δευτέρας τάξεις ἀγωνισθέντων,
θὰ βραδύνη δ' ἴσως ἐπὶ πολὺ ἢ ἀνοικοδόμησις
τοῦ μαρμαρίνου τούτου ναοῦ τῆς Εὐγνωμο-
σύνης. Ἀλλ' ἂν τὸ ἔθνος δὲν εὕρην ἀκόμη τὰ
μέσα ὅπως ἐγείρῃ εἰς τοὺς ἀνδράς τοῦ Ἀγῶνος
τὸν κοινὸν βωμόν, ὧν εἶνε ἄξιοι, κατενόησεν
ὁμως ὅτι δὲν δύναται ἐπὶ πλέον ν' ἀναβάλῃ τὴν
ἐπὶ τοῦ λίθου, κατὰ μονογραφίας, ἀποτύπωσιν
τῶν εὐκλεσετέρων μορφῶν τῆς ἐποχῆς ἐκεί-
νης. Τὸ Χάνι τῆς Γραβιάς, διασωθὲν τῆς
καταστροφῆς καὶ τῆς βεβηλώσεως, ἐπέστεψε
πέρυσιν ἢ ἀρήϊος προτομὴ τοῦ Ἀνδρούτσου·
ἐν Ῥώμῃ χύνεται χάλκινος ὁ ἐφιππος ἀν-
δριάς τοῦ Κολοκοτρώνη ἵνα στηθῇ ἐν Ναυ-
πλίου ἢ Θεσσαλίας παρασκευάζεται νὰ ἐγείρῃ
τὸν ἀνδριάντα τοῦ Ῥήγα Φεραίου, ὅστις ἤδη
φρουρεῖ μετὰ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ
Ε' τὰ προπύλαια τοῦ Πανεπιστημίου· ἐν
Φαλήρῳ πρόκειται περίοπτος νὰ στηθῇ ὁ
ἀνδριάς τοῦ Γεωργίου Καραϊσκάκη· ἢ Σύρος
δὲ μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ πομπικῶς ἀποκα-
λύπτει τὸν ἀνδριάντα τοῦ ναυάρχου Μιαούλη.
Ἐλλείπουσιν ἀκόμη οἱ ἀνδριάντες τοῦ Κα-
νάρη, τοῦ Νικηταρά, τοῦ Πετρόμπεη, τοῦ
Ἰψηλάντου καὶ τόσων ἄλλων, ἀλλὰ τὸ
ἀγαθὸν παράδειγμα ταχέως θὰ ἐξεγείρῃ τὴν
κοιμωμένην ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην καὶ μετὰ
τινα ἐτη ἐκάστη τῶν σημαινουσῶν τῆς Ἑλ-
λάδος πόλεων θὰ ἐπιδεικνύῃ εἰς τὸν κοινὸν
θαυμασμὸν τὸν πολιούχον αὐτῆς ἥρωα, μέχρις
οὗ ἢ μεγάλη τῆς Δόξης στοὰ συγκεντρώσῃ ὑπὸ
τὴν ὑψίδομον αὐτῆς στέγην τὰ σεπτὰ ὁμοιώ-
ματα πάντων ἐκείνων, οἵτινες ἠγωνίσθησαν
διὰ νὰ δώσωσιν εἰς τοὺς Ἕλληνας πατρίδα.

ΚΑΤΑΓΩΓΗ, ΝΕΟΤΗΣ

Ὁ Δημήτριος Βῶκος καταγόμενος ἐκ τῶν Φώλλων μεσογείου τῆς Εὐβοίας χωρίου, ἐνυμφεύθη ἐν Ὑδρα τρεῖς γυναῖκας. Μετὰ τὴν πρώτην ἐγέννησε τὸν Γεώργιον, μετὰ τὴν δευτέραν τὸν Ἀντώνιον καὶ μίαν θυγατέρα· μετὰ τὴν τρίτην τὴν Ἀνδριάναν, χήραν τοῦ Ἀνδρέου Βόχα, ἐγέννησε τὸν Ἀθανάσιον, τὸν Ναύαρχον Ἀνδρέαν, τὸν Θεοφάνην, τὸν Νικόλαον καὶ τὴν Διαμάντω.

Κατὰ πρῶτον ὁ Ἀνδρέας 10—11 ἐτῶν ἡλικίας ἐναυτολογήθη μετὰ τὸ λατινάδικον πλοῖον τοῦ θεοῦ του Γεωργίου Στύπα, ἥτοι συγγάμβρου τοῦ πατρὸς του καὶ συμμετόχου τοῦ πλοίου, συνταξιδεύσας μετὰ αὐτοῦ τέσσαρα περίπου ἔτη.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν δὲ τῶν ληστοπειρατῶν, Γουλιέλμου καὶ Ἀνδρούτσου, ὁ Μιχαὴλ Χατζημιχάλης, ἀφαρπάσας τὸ πλοῖον τοῦ πατρὸς του καὶ συνεταιρισθεὶς μετὰ τῶν ἄνω ληστοπειρατῶν, παρέλαβε μετὰ ἑαυτοῦ καὶ τὸν φίλον τοῦ Ἀνδρέαν Μιαούλην καὶ ἐληστοπειράτουεν κατὰ τὰ παράλια τῆς Αἰγύπτου ἀναβάντες καὶ μέχρι τοῦ Καΐρου.

Ὁ Μιαούλης ἤγε τότε τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἐνεκα δὲ τῆς μετὰ τῶν ληστοπειρατῶν ἐκστρατείας του ὁ πατὴρ του ἐκάλει αὐτὸν Λάμπρον.

Μετὰ ὀλίγον ὁ Μιαούλης ἐπανελθὼν εἰς Ὑδραν μετέβη μετὰ τὸ πατρικόν του λατινάδικον τὸ διοικούμενον παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀντωνίου εἰς Χίον, ἔνθα ἐπώλησε τὸ ἐκ σίτου φορτίον του. Εἰς Χίον εὐρισκόμενος ἔδειρε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀντώνιον, καὶ κατακρατήσας τὰ κεφάλαια τοῦ πατρικοῦ πλοίου, ἠγόρασε δι' αὐτῶν, Κρητικόν τι πλοῖον Μιαούλ ὀνομαζόμενον, ἐξ οὗ καὶ Μιαούλης μετωνομάσθη.

Ἐπανελθὼν εἰς Ὑδραν ἀνεχώρησε διὰ ταξείδιον καὶ ναυλωθεὶς διατάχθη νὰ μεταφέρῃ ἀραβόσιτον εἰς Βενετίαν· ἀντὶ δὲ νὰ μεταβῇ εἰς Βενετίαν μετέβη εἰς Γύθειον, ἔνθα, πωλήσας τὸν ἀραβόσιτον εἰς τὸν Μαγχιόρον, ἔσυρε συναλλαγματικὴν πρὸς τὸν πατέρα του πληρωτέαν εἰς διαταγὴν τοῦ φορτωτοῦ του, τὰ δὲ ἐκ τοῦ πωληθέντος ἀραβόσιτου χρήματα ἐκράτησε δι' ἑαυτόν, καὶ ἐκ τούτων ἐσχηματίσθη ἡ πρώτη περιουσία του· ὅθεν ἔκτοτε ἐταξιδεύει διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ κεφαλαίων.

Μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἕως πέντε ἐτῶν, πωλήσας τὸ Κρητικόν πλοῖον καὶ μεταβάς εἰς λίμνην τῆς Εὐβοίας κατεσκεύασε πλοῖον Σαϊτιᾶ, χωρητικότητος τεσσάρων καὶ ἡμισείας χιλιάδων κοιλῶν.

Διὰ τοῦ πλοίου τούτου ταξιδεύσας ὁκτὼ περίπου ἔτη καὶ ὠφεληθεὶς τὰ μέγιστα, ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα του τὸ χρηματικόν ποσὸν ὅπερ

εἶχεν ἀφαρπάσει, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ Κρητικοῦ πλοίου.

Μετὰ ταῦτα τὸ πλοῖον τοῦ Σαϊτιᾶ, πωλήσας πρὸς τὸν ἀδελφὸν του Θεοφάνην, ἠγόρασεν ἐν Βρίκιον ἐκ Νεαπόλεως χωρητικότητος δέκα χιλιάδων κοιλῶν· διὰ τοῦ πλοίου τούτου μεταβάς εἰς Γένοβαν μετὰ φορτίον σίτου, καὶ πωλήσας τὸν σίτον, τὸν μετέφερεν ὑπὸ ναῦλον εἰς Λισαβῶνα, ἔνθα κατὰ πρῶτον κατέπλευσεν Ὑδραϊκὸν πλοῖον.

Τὸ πλοῖον τούτο κατὰ τὸ 1802 παραδοῦς εἰς τὸν γυναικάδελφόν του Ἀντώνιον Μπίκον, μετέβη εἰς Βενετίαν, ἔνθα κατεσκεύασε πλοῖον χωρητικότητος 18,000 κοιλῶν, καὶ 132 ποδῶν μήκους.

Κατὰ τὸ 1802 ὅτε ὁ ἀγγλικὸς στόλος ἐπολιόρκει τὰ παράλια τῆς Ἰσπανίας, ὁ Μιαούλης διαλαθὼν τὴν προσοχὴν τῶν πολιορκητῶν κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς Κάδιξ, καὶ πωλήσας τὸ φορτίον του, κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του συνελήφθη παρὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου· ὁ Νέλσον ὁμως ἐκτιμήσας τὴν γενναϊότητα καὶ ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός του εἰπόντος αὐτῷ, ὅτι τὸ κέρδος τὸν παρεκίνησεν, ἵνα παραβιάσῃ τὴν πολιορκίαν, τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον.

Τὸ 1804 ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης φορτώσας ἐκ Κωνσταντινουπόλεως σίτον διὰ λογαριασμὸν τοῦ μετέβη εἰς Ἀργαζίλιαν, ἔνθα πληροφορηθεὶς ὅτι εἰς Κάδιξ ἤθελεν ὠφεληθῆ περισσότερον, ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ἀργαζίλιαν διὰ Κάδιξ· πνέοντος δὲ ἐναντίου ἀνέμου, ἠναγκάσθη νὰ λοξοδρομήσῃ ἐπὶ ἕξ ἡμέρας. Ἐνῶ δὲ περὶ τὴν 2 ὥραν μ. μ. διευθύνετο πρὸς τὸ μέρος τῆς Ταρίφας, ἀνεβίβασε ναύτας ἐπὶ τῶν ἰστιῶν πρὸς σκόπευσιν τοῦ ὑπάρχοντος κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο ὑφάλου, καὶ μὴ δυνηθέντες νὰ διευκρινίσωσιν αὐτόν, ἐνόμιζον ὅτι τὸν εἶχον ἀφίσει ὑπηνέμως, ὅτε αἰφνης προσέκρουσε τὸ πλοῖον κατὰ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν αὐτοῦ κατὰ τὴν πρόραν καὶ κατὰ τὴν δεξιὰν ἐκ πρύμνης, χωρὶς νὰ ἐγγίσῃ ἢ τροπίς. Ἐνεκα τοῦ μετρίως πνέοντος νοτίου ἀνέμου τὸ πλοῖον ἦτο πλησίον προσκρούσαν δὲ ἔθεσαν τὰ ἰστία κατ' ἀλληλαντίδρασιν (sopra gabia) τὸ δὲ πλοῖον ὀπισθοδρομήσας ἐξῆλθε τοῦ ὑφάλου καὶ ἐστράφη διευθυνόμενον πρὸς τὴν Ἀργαζίλιαν, παραπλέον τὴν Ἰσπανικὴν ἀκτὴν πρὸς διάσωσιν τοῦ πληρώματος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πλοῖον διέρρει τὰ πολλὰ (ἐκαμε πολλὰ νερά) καὶ ἐκινδύνευε νὰ βυθισθῇ, διεπέρασε τὸν δόλωνα (gabia) κάτωθεν τοῦ πλοίου, ἵνα, εἰ δυνατόν, παρακωλύσῃ τὴν μεγάλην εἰσροὴν τῶν ὑδάτων. Βλέπων ὁμως ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἀργαζίλιαν, διότι τὸ πλοῖον ἐβυθίζετο, ἠναγκάσθη νὰ τὸ

ρίφη εἰς τὴν ἀκτὴν· παρὰ τὴν ἀκτὴν ὅμως ὑπῆρχεν ὕφαλος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου αὐθις προσκροῦσαν τὸ πλοῖον ἐβυθίσθη, τὸ δὲ πλήρωμα ἐσώθη διὰ τῆς λέμβου εἰς Ἀργαζίλιαν, ὅποθεν ἐγράφη πρὸς τὸν Ἀντώνιον Τούκαν, Ὑδραῖον, εὐρισκόμενον εἰς Κάδιζ, παρακαλέσας αὐτὸν ἵνα μεταβῇ εἰς Ἀργαζίλιαν καὶ τὸν παραλάβῃ· ὅστις μεταβάς καὶ παραλαβὼν αὐτόν, τὸν μετέφερεν εἰς Λιθόρνον, ὅπου τὸ πλοῖόν του διευθύνετο, τὸ δὲ πλήρωμα ἐπιβιβάσθην εἰς τὸ ἐν Ἀργαζίλιᾳ πλοῖον τοῦ Ἀναγνώστου Χ. Ἀναργύρου ἐκ Σπετσῶν, ἐπανῆλθεν εἰς Ὑδραν. Εἰς τὸ ταξίδιον τοῦτο εἶχε συμπαραλάβει καὶ τὸν κατὰ πρῶτον ταξιδεύσαντα πρωτότοκόν του υἱὸν Δημήτριον.

Ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης ἀπὸ Λιθόρνον μετέβη εἰς Γένοβαν, ἐνθα εἶχε φίλον τινα ἔμπορον, παρ' οὗ πρότερον εἶχε ναυλωθῆ διὰ Λισαβῶνα, ἵνα δι' αὐτοῦ προμηθεύσῃ τὸ ἀπαιτούμενον ὕλικόν πρὸς κατασκευὴν πλοίου ἐν Ὑδρᾷ. Ὁ Μιαούλης κατὰ προτροπὴν τοῦ ἔμπορου ἠγόρασεν ἐκεῖ ἐν πλοῖον, ὅπερ ἐναυπηγεῖτο, χωρητικότητος 9,000 κοιλῶν, αὐτοπραϊρέτως προσενεγκόντος τοῦ εἰρημένου ἔμπορου τῷ Μιαούλῃ. τὸ πρὸς ἀγορὰν τοῦ εἰρημένου πλοίου χρηματικὸν ποσόν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1807 ὅταν ὁ καπετὰν Γεώργης Βούλγαρης ἐπανῆλθεν ἐκ Πόρου, καταδιωχθεὶς τότε ὑπὸ τῶν Ῥωσσοφρονούντων προκρίτων τῆς Ὑδρας, ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης συγκαταδιωκόμενος καὶ αὐτὸς ὡς ἁμόφρων αὐτῷ, ἐπανῆλθεν εἰς Ὑδραν μετὰ τοῦ Καπετὰν Γεώργη Βούλγαρη, καὶ σημάνας τὸν μέγαν κώδωνα τῆς παρὰ τὸν λιμένα ἱεράς μονῆς, ὅτε συναθροισθέντος ἱκανοῦ λαοῦ, ἐνόπλιως τὸν ἐνεκαθίδρυσεν ἐκ νέου.

Κατὰ τὸ 1811 ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης ἔχων φορτίον σίτου καὶ διευθυνόμενος εἰς Λιθόρνον,

ἀπῆντησε κατὰ τὰ παράλια τοῦ Παππικοῦ κράτους καταδρομικὸν Γαλλικὸν Βρίκιον, μεθ' οὗ ἐναυμάχησε δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. Τὸ Γαλλικὸν πλοῖον ἀπεπειράτο νὰ κυριεύσῃ τὸ πλοῖον τοῦ Μιαούλη ἐκ τῆς πρύμνης· τότε ὁ Μιαούλης ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἰστάμενος ξιφῆρης καὶ ἐνθαρρύνων τὸ πλήρωμα ἀπέκρουε τὸ Γαλλικὸν καταδρομικὸν διὰ δύο πυροβόλων τῶν θυρίδων τῆς πρύμνης, καὶ τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης ἐσώθη ὁ Μιαούλης, τὸ δὲ καταδρομικὸν δὲν ἐφάνη που τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης.

Ὁ Μιαούλης ἐταξείδευσε μέχρι τοῦ 1816, ὅτε ἀποσυρθεὶς τοῦ ναυτικοῦ ἐπαγγέλματος, διέμενεν ἐν Ὑδρᾷ μετερχόμενος ἐμπόριον ἀποιικαῶν εἰδῶν.

Ὁ Μιαούλης μέχρι τοῦ 1807 ἦτο οἰνοπότης καὶ ἐκάπνιζεν ὑπερβολικῶς· ἀσθενήσας ὅμως τότε ἀπὸ ἀπόστημά τι κάτωθεν τῆς δεξιᾶς ὠμοπλατῆς, μετέβη εἰς Ἀθήνας παρὰ τῷ τότε φημιζομένῳ ἱατρῷ Ἀβραμιώτῃ, παρ' οὗ θεραπευθεὶς, ἐπέστρεψεν εἰς Ὑδραν, ἀπαγορευθέντος αὐτῷ παρὰ τοῦ εἰρημένου ἱατροῦ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ καπνοῦ. Τὴν παραγγελίαν ταύτην ἐτήρησεν ὁ Μιαούλης μέχρι τέλους τοῦ βίου του καὶ ἀπεστρέφετο τοὺς οἰνοπότας.

Ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης ἦτο δίκαιος καὶ τίμιος κατὰ τὰς συναλλαγὰς του· ἐπιεικῆς, γενναῖος καὶ ῥιψοκίνδυνος, ἔχων τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ τόλμη ἐπιτυγχάνει· ἦτο εὐπροσῆγορος καὶ ἀπλοῖκός τὰ ἦθη.

Ὁ Μιαούλης ἐνυμφεῖθη περὶ τὰ 1792—1795 τὴν θυγατέρα τοῦ ἱερέως Ἰωάννου Μπίκου Εἰρήνην καλουμένην· ἐγέννησε δὲ τὰ ἐξῆς τέκνα, τὸν Δημήτριον, Ἀντώνιον, Ἰωάννην, Ἐρμμανουήλ, Ἀθανάσιον, Νικόλαον καὶ τὴν Μαρίαν σύζυγον τοῦ Γκίκα Θεοδώρου Γκίκα καὶ κατοπιν τοῦ Λαζάρου Πινότση.

A. N. ΣΑΧΙΝΗΣ

ΟΙ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΑΓΩΝΕΣ ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΠΑΤΡΑΣ

20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1822

Ὁ Ἑλληνικὸς στόλος τῶν τριῶν νήσων εἶχε προεκπλεύσει ἀπὸ τῆς 8 τοῦ αὐτοῦ μηνός, καὶ συγκείμενος ἐκ πλοίων πολεμικῶν καὶ πυροπολικῶν ἐξήκοντα τεσσαρῶν, διευθύνθη πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἐχθρικοῦ. Ἀλλ' οὗτος, ἀφοῦ προσωρμίσθη πρῶτον περὶ τὰς ἀρχὰς Φεβρουαρίου εἰς Ζακύνθον, καὶ ὑπεδέχθη φιλοφρόνως ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἀγγλικῶν ἀρχῶν, ἀπάρας τὴν 11 ἐκ τῆς Ζακύνθου διευθύνθη πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ συνέντευξιν λαβὼν καθ' ὁδὸν μετὰ δύο αὐστριακῶν πολεμικῶν, προσωρμίσθη εἰς Π. Πάτρας, ἐνθα καὶ ἀπεβίβασε τὰ στρατεύματα.

Τὴν 16 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἔφθασε καὶ ὁ ἑλληνικὸς στόλος καὶ ἠγκυροβόλησεν εἰς Μεσολόγιον. Τὴν δ' ἐσπέραν τῆς 19, συμβουλίου πολεμικοῦ συγκροτηθέντος ἐξ ὅλων τῶν ναυάρχων καὶ πλοιάρχων τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος τοῦ Α. Μιαούλη, ἀπεφασίσθη νὰ προσβάλωσι πρῶτοι οἱ Ἕλληνες τοὺς ἐχθρούς, ἵνα μὴ δεῖξωσι δειλίαν ἰστάμενοι ἐν ἀμύνη. Ὁ ἐνθουσιασμὸς ἀπάντων ἦν μέγας, καὶ ἕκαστος τῶν πλοιάρχων ὑπέσχετο μόνος νὰ πολεμήσῃ κατὰ δύο καὶ τριῶν φεργατῶν. Τέλος τὴν ἐπιούσαν 20 Φεβρουαρίου οἱ ναύαρχοι λίαν πρωὶ ἔδω-

καν τὸ σημεῖον τοῦ ν' ἀναχθῶσι τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα εἰς τὰ πανία, καὶ νὰ ἐτοιμασθῶσιν εἰς πόλεμον· ἀμέσως λοιπὸν ὅλος ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἐτέθη εἰς κίνησιν, ἀλλ' ὁ Μιαούλης προαναχθεῖς τῶν ἄλλων πλοίων καὶ ἀκολουθούμενος καὶ ὑπὸ τινων ἄλλων πλοίων τοῦ στόλου, ἐπλευσε κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ὅστις ἰδὼν τὸν Ἑλληνικὸν πλῆοντα κατ' αὐτοῦ, ἤρξατο νὰ τεθῆ καὶ αὐτὸς εἰς κίνησιν, καὶ εἶχεν ὑψωμένας τὰς γάμπας· ὁ Μιαούλης ὠφελούμενος ἀπὸ τὴν ἀκινήσιαν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καὶ προπλέων τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν πλοίων, ὡς προείπομεν, εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ ἐχθρικοῦ, καὶ διαβάς κατὰ τὴν οὐρὰν αὐτοῦ μεταξὺ δύο φεργατῶν, ἐπυροβόλει κατ' αὐτῶν ἐκατέρωθεν, ὥστε ἡ μάλλον ὑπὴννεμος φεργάτα, νομίσασα ὅτι ἐναντίον της ἐρ-

χονται καὶ ὅλα τ' ἄλλα Ἑλληνικὰ πλοῖα, ἠναγκάστη νὰ κόψῃ τ' ἀγκυρίά της, ὅπως τεθῆ εἰς κίνησιν τὸ συντομώτερον· ὁ Μιαούλης ἀντεπυροβολεῖτο καὶ ἀπὸ τὰς δύο ταύτας ἐχθρικὰς φεργάτας, καθ' ὧν ἐφθασαν καὶ ἄλλα τινὰ ἐκ τῶν μνημονευθέντων πλοίων, καὶ τότε τῆς μάλλον ὑπηνέμου φεργάτας σφαῖρα, ἑλληνικὴ βεβαίως, ἐθραυσε τὴν κεραίαν τῆς γάμπας· αὐτὸς δὲ ὁ Μιαούλης καὶ τ' ἀκολουθοῦντα αὐτὸν λοιπὰ πλοῖα ἐξῆλθον τοῦ πολέμου ἄνευ σημαντικῆς τινος βλάβης, καὶ ὅτε ἤρχισεν νὰ γενικευθῆ ἡ μάχη, ἠνώθησαν μετὰ τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν πλοίων, ἅτινα ὅμως ἐπελθούσης τρικυμίας, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μετάρχωσιν ἅπαντα εἰς τὴν ναυμαχίαν ταύτην.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ

ΑΡΓΟΛΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ

8-14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1822

Ὁ Ὄθωμανικὸς στόλος, ἀφοῦ διέμεινεν ἀνωφελῶς ἐν Πάτραις ὑπὲρ τὸν μῆνα, καθ' ὃν καιρὸν ἡ παρουσία του ἦτο τόσο ἀναγκαῖα ἐν τῇ Ἀργολίδι πρὸς διατήρησιν τοῦ ὑπὸ τὸν Δράμαλην στρατοῦ καὶ λύσιν τῆς πολιορκίας τοῦ Ναυπλίου, ἀπέπλευσε τὴν 27 ὑπὸ τὸν νέον καπητάρμπασαν, καὶ τὴν 7 Σεπτεμβρίου ἐφάνη ἐξωθεν τῆς Ὑδρας καὶ τὸν Σπετσῶν.

Ἐλθούσης δὲ τῆς εἰδήσεως, ὅτι ἐπλευσε πρὸς τὸν Ναύπλιον, κατέλιπον τὸν θαλασσοπύργον οἱ φυλάσσοντες αὐτόν, καὶ ἔμειναν εἰς φύλαξιν αὐτοῦ 48 ὥρας δύο μόνον γέροντες, ὁ μὲν Ὑδραῖος ὁ δὲ Σπετσιώτης, καὶ ὁ φιλέλληνας Χάνης· μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον 20 Ἐπτανήσιοι ὑπὸ τὸν Σεμπρικὸν καὶ ἄλλοι τόσοι Χειμαριῶται ὑπὸ τὸν Γράμζην, καὶ οὕτως ἠσφαλίσθη τὸ μικρὸν ἐκεῖνο φρούριον.

Οἱ Ἕλληνες ὑπέθεσαν, ὅτι ὁ στόλος ἐσκόπευεν ὄχι μόνον νὰ τροφοδοτήσῃ τὸ Ναύπλιον, ἀλλὰ καὶ ν' ἀποβιβάσῃ στρατεύματα εἰς Σπέτσας· διὰ τοῦτο ἐπρόλαβαν οἱ Σπετσιῶται καὶ μετεβίβασαν εἰς Ὑδραν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των, καὶ μετέφεραν ἐξωθεν καὶ στρατιώτας πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ τόπου των· 60 δὲ πολεμικὰ πλοῖα καὶ 10 πυρπολικὰ ὑπὸ τὸν Μιαούλην παρέπλεον εἰς ματαίωσιν τοῦ ῥηθέντος διττοῦ σκοποῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ναυτικὴ δύναμις τῶν Ἑλλήνων ἦτο ἀνεπαρκής, ὁ Μιαούλης ἐσχεδιάσει νὰ τὴν ἀντιτάξῃ ὅλην ἠνωμένην, καὶ διέταξε νὰ πλῆθῃ ὅλη ὁμοῦ μεταξὺ τῆς πελοποννησιακῆς παραλίας καὶ τῶν νήσων Ὑδρας καὶ Σπετσῶν· ἀλλ' ὁ ἐχθρικός στόλος ἐκινήθη τόσο ἐπιδειξίως παρὰ πάσαν προσδοκίαν, ὥστε διέπλευσε τὴν 8 τὸν μεταξὺ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν πορθμὸν, καὶ διεχώρισε τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα τὰ μὲν πρὸς ἀνατολὰς τὰ δὲ πρὸς

δυσμὰς ἐν οἷς καὶ ἡ ναυμαχία. Ὁ Μιαούλης ὅσον γενναῖος τόσο καὶ συνετός, ἐπιμένων εἰς τὸ πρῶτόν του σχέδιον, ἐπόδισε καὶ ἐπλευσε πλησίον πρὸς τὸ Χέλι ἐπὶ τῆς πελοποννησιακῆς παραλίας, εἰς προσβολὴν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἂν ἐπειρᾶτο νὰ πλεύσῃ εἰς Ναύπλιον· διέταξε δὲ ὅλα τὰ πλοῖα νὰ παρακολουθήσωσιν. Ἀλλ' οἱ πλοίαρχοι Ἀντώνιος Κριεζῆς, Ἀνάργυρος Λεμπέσης καὶ Λεονάρδος Θεοδωρῆς, ὧν τὰ πλοῖα εὐρέθησαν πρὸς ἀνατολὰς, ὑποθέτοντες ὅτι ὁ ναύαρχος ἀπεμακρύνετο ἐπὶ σκοπῷ νὰ παρεκκλινή τὴν μάχην, παρήκουσαν καὶ ἐπλευσαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἐκ τῶν τριῶν δὲ τούτων πλοίων τὸ μὲν τοῦ Λεονάρδου ἦτο πυρπολικόν, τὰ δὲ τοῦ Λεμπέση καὶ Κριεζῆ πολεμικὰ, ἅτινα καὶ ἤρχισαν εἰς ἐκπληξίν ἐχθρῶν καὶ φίλων νὰ κανονοβολῶσιν. Ὁ ναύαρχος ἰδὼν ἀπροσδοκῆτως ὅτι ἀντρέπετο τὸ σχέδιόν του, ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ διέταξε τὰ ἄλλα πλοῖα νὰ συμπαραπλέωσιν. Ἐν τούτοις ἡ πρὸς δυσμὰς μοῖρα κατεδιώκετο, καὶ κινδυνεύουσα νὰ πάθῃ ἐπλησίασε πρὸς τὸ νησίδιον τοῦ Δοκοῦ, ὅπου δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πλησιάσῃ τὰ μεγάλα τοῦ ἐχθροῦ πλοῖα· πολλὰ ὅμως μικρότερα ἐπλησίασαν προστατευόμενα ὑπὸ τῶν μεγάλων, ἕως οὗ ὁ Πιπίνος ἐκόλλησεν εἰς ἐν ἀλγερινὸν τὸ πυρπολικόν του· ἀλλὰ 50 γενναῖοι Ἀλγερινοὶ εἰσεπήδησαν καὶ τὸ ἐξεκόλλησαν· πλὴν καὶ οἱ 50 φλογισθέντες αὐτοῦ, οἱ μὲν ἐκάνησαν οἱ δὲ πεσόντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐπίνησαν· ἐφοβήθησαν ὅμως ἐξ αἰτίας τοῦ συμβάντος τούτου τὰ ἄλλα ἐχθρικά πλοῖα καὶ ἀπεμακρύνθησαν. Τοιοῦτοτρόπως ἀπηλλάγη ἡ ἑλληνικὴ ἐκείνη μοῖρα· ἀλλὰ μὴ δυναμένη νὰ πλεύσῃ πρὸς τὸν ναύαρχόν της ἐξ αἰτίας τῆς θέσεώς της προσώρμισε σῶα παρὰ τὴν πελοποννησιακὴν παραλίαν